

V naší knížce vystupují následující postavy:

Hans Thomas, který čte cestou do Řecka, vlastní filosofů, kolibří knížku

Táta, který vyrostl v Arendalu v jižním Norsku jako dítě německého vojáka a poté utekl na moře jako plavčík

Maminka, která se ztratila ve světě módy

Lina, babička Hanse Thomase

Dědeček, kterého odveleli v roce 1944 na východní frontu

Trpaslík, který Hansi Thomasovi daruje lupu

Tlustá paní hostinská v Dorfu

Starý pekař, který Hansi Thomasovi nabídne hruškovou limonádu a čtyři sladké bochánky v papírovém sáčku

dále

cikánka, která čte z ruky, a její krásná dcera,

dále **Američanka**, která se umí rozpůlit, **řecký módní agent**, **ruský mozkový chirurg**, **Sokrates**, **Oidipus**, **Platon** a jeden **upovídáný číšník**

V kolibří knížce vystupují:

Ludvík, který přišel roku 1946 přes hory do Dorfu

Albert, který vyrostl jako sirotek, protože mu matka zemřela na zákeřnou nemoc

Hans, který ztroskotal roku 1842 cestou z Rotterdamu do New Yorku a nakonec se usadil v Dorfu

Frode, který ztroskotal roku 1790 na lodi naložené stříbrem cestou z Mexika do Španělska

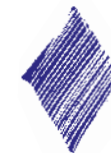
Stina, Frodova snoubenka, která čekala dítě, když Frode odjížděl do Mexika

Sedlák Fritz André
Kupec Heinrich Albrechts

dále

52 karet, včetně **Srdcového esa**, **Kárového kluka** a **Srdcového krále**

Žolík, který vidí hodně daleko i hodně hluboko

Obsah:

Piky

- 13 Pikové eso**
*... po silnici přijížděl
německý voják na kole...*
- 19 Piková dvojka**
*... Bůh sedí na nebi a směje se,
že v něj lidé nevěří...*
- 24 Piková trojka**
*... trochu divné, vyzdobit les
takhle daleko od lidí...*
- 28 Piková čtyřka**
*... v ruce jsem držel maličkou
knížku...*
- 33 Piková pětka**
*... slyšel jsem, že stařec
přechází po půdě...*
- 37 Piková šestka**
*... jednoho dne tě pozvu
na limonádu, která je ještě
tisíckrát lepší...*
- 42 Piková sedma**
... tajuplná planeta...
- 46 Piková osma**
*... jako závan větru
z cizích zemí...*
- 51 Piková devítka**
*... viděl úžasné věci, které jsou
pro ostatní neviditelné...*
- 55 Piková desítka**
*... jako vzdálené ostrovy,
k nimž jsem se svou lodí
doplout nemohl...*
- 60 Pikový kluk**
... jako hladké lesklé kaštiny...
- 65 Piková dáma**
*... motýli vydávali zvuky
podobné ptačímu zpěvu...*
- 72 Pikový král**
*... blízké setkání
čtvrtého druhu...*

Kříže

- 76 Křížové eso**
*... přesně takové jsou
na hracích kartách...*
- 82 Křížová dvojka**
*... zamával nad hlavou
dvěma jízdenkami...*
- 85 Křížová trojka**
... s vámi je ale kříž...
- 90 Křížová čtyřka**
*... obrovská loterie,
z níž vidíme jen výhry...*
- 95 Křížová pětka**
... hrát karty bylo už těžší...
- 98 Křížová šestka**
*... jako by se potřeboval ujistit,
že jsem skutečný člověk
z masa a kostí...*
- 106 Křížová sedma**
... skoro jako email a slonovina...
- 108 Křížová osma**
*... kdyby byl náš mozek tak
jednoduchý, že bychom
mu mohli rozumět...*
- 113 Křížová devítka**
*... šumivá sladká limonáda,
která nádherně perlí a jiskří...*
- 118 Křížová desítka**
*... nemohl jsem pochopit,
jak se může něco objevit
jen tak zničehonic...*
- 120 Křížový kluk**
*... pokud je celý svět kouzlo,
musí existovat i nějaký
kouzelník...*
- 127 Křížová dáma**
*... než zmizel, mohl své dílo
alespoň signovat...*
- 132 Křížový král**
*... přímo trýznivě prožíval,
že neví o životě a o světě víc...*

Kára

- 135 Žolík**
... vklouzl do vesnice
jako jedovatý had...
- 141 Kárové eso**
... spravedlivý muž, který si
přál, aby se na stůl vyložily
všechny karty...
- 146 Kárová dvojka**
... mistr dostane důležitou
zprávu ze své vlasti...
- 152 Kárová trojka**
... přitáhl ji sem její vlastní
obraz v zrcadle...
- 155 Kárová čtyřka**
... její drobná ruka byla
chladná jako ranní rosa...
- 160 Kárová pětka**
... směla byla, že pít v mé
sklenici bylo sladké a dobré...
- 162 Kárová šestka**
... čas od času sestoupili dolů
a vmísili se mezi lidi...
- 164 Kárová sedma**
... karneval, kde měli hosté
představovat karty...
- 170 Kárová osma**
... jsme jako kouzlem stvoření
a posléze odhození...
- 175 Kárová devítka**
... všichni jsme téhož rodu...
- 180 Kárová desítka**
... malého človička, který
vykoukl zpoza novinového
stánku...
- 183 Kárový kluk**
... jediná tátova ctižádost
byla být žolíkem...
- 187 Kárová dáma**
... pak se ten malý šašek
rozplakal...
- 193 Kárový král**
... musíme nosit kolem krku
zvoneček...

Srdce

- 196 Srdcové eso**
... kartu jsem obrátil
a uviděl jsem srdcové eso...
- 203 Srdcová dvojka**
... stojí na velké pláži
a dívá se na moře...
- 206 Srdcová trojka**
... napařádnou dámu
v klobouku se širokou
krempou...
- 209 Srdcová čtyřka**
... ani my nevíme,
kdo rozdává karty...
- 214 Srdcová pětka**
... teď bylo nejdůležitější
spořádat zmrzlinu
a nerozdávat už předem
nějaké odměny...
- 218 Srdcová šestka**
... je pravda pravdoucí...
- 223 Srdcová sedma**
... tvůrce bochánku zakřičí
do kouzelné roury...
- 226 Srdcová osma**
... tak fantastický zázrak,
že člověk neví, jestli se má smát,
nebo plakat...
- 230 Srdcová devítka**
... svět ještě není zralý na to,
aby se dozvěděl o Frodových
kartách...
- 234 Srdcová desítka**
... po světě chodí blázen,
na němž nehodá zub času...
- 236 Srdcový kluk**
... u našeho fiata stojí nějaký
človíček a hledá něco
na zadním sedadle...
- 239 Srdcová dáma**
... a pak najednou vyšla
z hostince nějaká stará paní...
- 241 Srdcový král**
... vzpomínky ubíhají stále
dál od toho, co je kdysi
vytvořilo...

Od chvíle, kdy jsem stál před ruinami starého Poseidonova chrámu na mysu Sounion a rozhlížel se po Egejském moři, uběhlo šest let. Téměř půl druhého století uplynulo od chvíle, kdy pekař Hans dorazil na podivuhodný ostrov v Atlantském oceáně. A přesně dvě stě let uběhlo od chvíle, kdy Frode cestou z Mexika do Španělska ztroskotal.

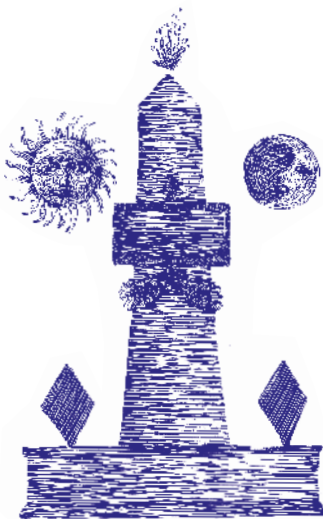
Až tak daleko se musím vrátit, abych se dobral vysvětlení, proč maminka utekla do Athén...

Tak rád bych myslel na něco jiného. Ale vím, že se musím pokusit všechno zapsat teď, dokud je ve mně ještě kus dítěte.

Sedím u okna doma na ostrově Hisøy a dívám se, jak venku padá ze stromů listy. Listy plují vzduchem a jako nerovnoměrně vysoký koberec se pokládají na ulici. Listím a kaštiny, které se válejí kolem zahradních plotů, se brouzdá malá holčička.

Jako by už nic s ničím nesouviselo.

Když si vzpomenu na balíček karet námořníka Froda, mám pocit, že se celá skutečnost vymkla z kloubů.

Piky

Pikové eso

... po silnici přijížděl německý voják na kole...

Velká cesta do vlasti filosofů začala v Arendalu, malém přímořském městečku v jižním Norsku. Z Kristiansandu jsme jeli trajektem Bolero do Hirtshalsu v Dánsku a o cestě Dánskem a Německem toho ani moc vyprávět nebudu, protože kromě Legolandu a obrovského přístaviště v Hamburku jsme neviděli nic jiného než dálnice a zemědělské usedlosti. Teprve když jsme se přiblížili k Alpám, dostaly události spád.

Před cestou jsme s tátou uzavřeli dohodu. Pokud nenajdeme vhodný nocleh a budeme muset pořád jet, já nebudu otrávený a protivný a on zase nebude v autě kouřit. Zato si budeme dělat hodně kuřáckých zastávek. Z celé cesty po Německu si nejvíc pamatuji právě je.

Ke kuřácké zastávce se začalo schylovat vždycky ve chvíli, kdy se táta chystal pronést malou přednášku o něčem, co ho napadlo, když řídil a já si četl komiksy o kačeru Donaldovi nebo jsem si na zadním sedadle vykládal karty. Nejčastěji se rozhovořil o mamince. A když ne o ní, pouštěl se do výkladu o věcech, o nichž, jak si pamatuji, přemýšlel odjakživa.

Od té doby, co táta po mnoha letech přestal sloužit na moři, se zajímal o roboty. Na tom by nebylo nic zvláštního, kdyby zůstal jen u toho. Ale byl pevně přesvědčen, že věda jednoho dne dokáže stvořit umělé lidi. Tím nemyslel takové ty přihlouplé kovové roboty, co blikají červeným a zeleným světýlkem a mluví dutým hlasem. Kdepak, táta věřil, že věda jednoho dne dokáže vytvořit skutečné myslící bytosti, jako jsme my. Ale to pořád ještě nebylo všechno. Zastával totiž názor, že všichni lidé v podstatě takoví umělí tvorové jsou.

„Jsme dokonale živé loutky,“ pronesl čas od času. Podobné výroky pronášel většinou poté, co si dal skleničku. Nebo dvě.

Když jsme procházeli Legolandem, dlouze všechny ty panáčky z legových kostek pozoroval. Zeptal jsem se ho, jestli myslí na maminku, ale zavrtěl hlavou.

„Představ si, kdyby všechno tady obživilo, Hansi Thomasi,“ řekl. „Představ si, že by všechny figurky náhle začaly cupitat kolem těch svých plastikových domečků. Jak bychom se zachovali?“

„Prosím tě, nech toho,“ řekl jsem, protože u otců, kteří doprovázejí své děti do Legolandu, přece takové řeči vůbec nejsou normální.

Teď nastala vhodná chvíle poprosit o zmrzlinu. Postupně jsem totiž vyzozoroval, že se mi celkem vyplatí počkat s nějakým přáním na moment, kdy táta dává průchod svým maličko ujetým myšlenkám. Měl zřejmě občas trochu špatné svědomí, že o nich pořád se svým synem mluví, a když má člověk špatné svědomí, bývá obvykle velkorysejší. Než jsem se stačil zeptat na zmrzlinu, řekl:

„Sami jsme v podstatě takoví obživlí legoví panáčci.“ Věděl jsem, že zmrzlinu mám jistou, protože teď začne táta filosofovat.

Naším cílem byly Athény, ale nejeli jsme na obyčejné prázdniny. V Athénách nebo někde jinde v Řecku jsme se chtěli pokusit najít maminku. Vůbec nebylo jisté, jestli ji najdeme, a i kdyby se nám to povedlo, nebylo jisté, jestli se s námi bude chtít vrátit zpátky do Norska. Ale táta říkal, že to musíme aspoň zkusit. Ani on, ani já jsme se totiž nedokázali smířit s myšlenkou, že budeme po celý zbytek života žít bez ní.

Maminka od táty a ode mne utekla, když mi byly čtyři. Zřejmě proto o ní pořád mluvím jako o mamince. S tátou jsme se časem sblížili tak, že jednoho dne se mu už prostě nedalo říkat tatínku.

Maminka odešla do světa, aby našla sama sebe. Táta i já jsme chápali, že matka čtyřletého syna má nejvyšší čas najít sama sebe, a tak jsme tehdy ten její nápad podpořili. Jenom jsem nikdy nepochopil, proč když chtěla najít sama sebe, musela odjet pryč. Proč si tu záležitost nemohla vyřešit u nás v Arendalu, anebo proč jí nestačil třeba výlet do Kristiansandu? Já osobně radím všem, kdo chtějí najít sami sebe, aby zůstali přesně na tom místě, kde právě jsou. Jinak jim hrozí vážné nebezpečí, že se někde ve světě zatoulají už napořád.

Od mamčina odjezdu uběhlo tolik let, že jsem si ani pořádně nevzpomínal, jak vypadala. Pamatoval jsem si jen to, že byla mnohem krásnější než všechny ostatní ženy. Táta to aspoň říkal. Kromě toho tvrdil, že čím je žena krásnější, tím je pro ni těžší najít sama sebe.

Od chvíle, kdy maminka zmizela, jsem ji všude hledal. Pokaždé když jsem šel v Arendalu po náměstí, jsem věřil, že ji znenadání potkám, a když jsem byl na návštěvě u babičky v Oslu, vyhlížel jsem ji na třídě Karla Johana. Ale nikdy jsem ji nezahlédl. Poprvé jsem ji spatřil, až když táta jednou přinesl nějaký řecký módní časopis. Byly v něm její fotografie – na obálce i uvnitř. Ze snímků jsme usoudili, že pořád ještě sama sebe nenašla. Protože ta, na jejíž fotky jsme se dívali, nebyla moje maminka, ale někdo, kdo se ze všech sil snaží vypadat jako někdo jiný. Tátovi i mně jí přišlo strašně líto.

Časopis nám přivezla tátova teta z prázdnin na Krétě. Vystavovali ho tam ve všech novinových stáncích s mamčiným portrétem na obálce a stačilo vytáhnout pár řeckých drachem a byl váš. Připadalo mi to skoro legrační. My tady celá léta maminku hledáme, a ona se zatím tam dole na jihu klidně ukazuje na veřejnosti a na všechny kolemjdoucí se ze široka usmívá.

„Do čeho se to sakra zapletla?“ ptal se táta a drbal se za uchem. Přesto ale její obrázky vystříhl a pověsil do ložnice. Prohlásil, že je lepší mít obrázek někoho, kdo se mamince aspoň podobá, než nemít vůbec žádný.

Právě tehdy se táta rozhodl, že se do Řecka vydáme a najdeme ji.

„Musíme se pokusit přilákat ji zpátky domů, Hansi Thomasi,“ řekl mi. „Pokud to neuděláme, mám strach, že se nám v tom pohádkovém světě módy dočista utopí.“

Nechápal jsem úplně přesně, co tím myslí. Několikrát jsem sice slyšel, že se někdo topí v penězích, nebo naopak v dlužích, ale nevěděl jsem, že je možné utopit se i v pohádkovém světě. Dnes už vím, že to možné je a že si na to musíme dát všichni pozor.

Když jsme zastavili na dálnici za Hamburkem, začal táta vyprávět o svém otci. Už jsem to všechno slyšel mockrát, ale teď, když kolem nás svištěla německá auta, to bylo něco docela jiného.

Věc se má totiž tak, že tátův otec byl německý voják. Nestydím se o tom mluvit, protože dobře vím, že i z dětí německých vojáků vyrostli

dobří lidé. Ale mně se to říká. Já nezažil na vlastní kůži, jaké to je, vyrůstat na jihonorském maloměstě bez otce.

Táta se rozpovídal o babičce a dědečkovi zřejmě proto, že jsme projížděli Německem.

Každý ví, jak těžké bylo sehnat za války jídlo. To věděla i babička, když se vydala na Froland na brusinky. Bylo jí něco přes sedmnáct. Jela na kole a cestou bohužel píchla.

Ta výprava na brusinky se vlastně stala nejdůležitější událostí mého života. Možná zní divně, že nejdůležitější událost mého života se stala třicet let předtím, než jsem se narodil, ale kdyby tu neděli babička nepíchla kolo, nebyl by se narodil táta. A kdyby se nenarodil on, neměl bych sebemenší šanci ani já.

Takže babička s plnou taškou brusinek nahoře na Frolandu píchla. Potřeby na zalepení duše samozřejmě neměla, ale i kdyby měla s sebou všechny záplaty světa, stejně by sama duši zalepit nedokázala.

V tu chvíli po silnici přijížděl německý voják na kole. Přestože to byl Němec, nijak zvlášť válečnický nevypadal. Naopak byl k tomu mladému děvčeti, které se nemohlo s nasbíranými brusinkami dostat domů, docela zdvořilý. Kromě toho měl s sebou soupravu na lepení.

Kdyby byl můj dědeček nějaký škodolibý prevít, jak si často německé vojáky představujeme, mohl prostě bez povšimnutí projet kolem. I když to je teď samozřejmě vedlejší. Od babičky se čekalo, že prostě ohrne nos a pomoc od představitele německé branné moci odmítne.

Potíž byla v tom, že tomu německému vojákovi se dívka, jíž se přihodila ta nešťastná nepříjemnost, zalíbila. A tak měl hlavní vinu na největším neštěstí, které ji v životě potkalo. Ale teď předbívám o několik let.

Na tomhle místě příběhu si táta obvykle zapálil cigaretu. Situace byla tím horší, že babičce se ten Němec líbil také. To byl její hlavní prohřešek. Nejenže mu poděkovala za zalepení kola, ale ještě kývla na to, aby ji doprovodil zpátky do Arendalu. Takže nebylo pochyb o tom, že se zachovala nevhodně a nerozumně. A vůbec nejhorší bylo, že souhlasila i s tím, že se s polním šikovatelem Ludvíkem Messnerem sejde znovu.

Tak se stalo, že babička začala chodit s německým vojákem. V životě to bohužel nedopadne vždycky tak, že si člověk předem může vybrat, koho bude mít rád. Ale neměla se s ním scházet ještě předtím, než se do něj doopravdy zamilovala. Nedbala toho, a tak musela pykat.

Babička se s dědečkem scházela v tajnosti. Kdyby se lidé v Arendalu doslechli, že chodí na schůzky s Němcem, znamenalo by to totéž jako nechat se vyloučit z dobré společnosti. Protože jediná možnost, jak mohli obyčejní lidé německým vojákům odporovat, bylo vůbec je nebrat na vědomí.

V létě 1944 byl Ludvík Messner odvolán zpátky do Německa, aby bránil třetí říši na východní frontě. Ani se pořádně nestihl s babičkou rozloučit. V okamžiku, kdy nastoupil do vlaku, z babiččina života navždy zmizel. Od té doby o něm neslyšela, i když po něm ještě několik let po skončení války pátrala. Časem nabyla přesvědčení, že padl v boji proti Rusům.

Výlet na Froland i všechno, co následovalo, by zřejmě bylo zapomenuto, kdyby babička nebyla těhotná. Stalo se to těsně před dědečkovým nástupem na východní frontu, ale zjistila to až řadu týdnů poté, co odjel.

To, co potom babička zažívala, nazývá táta důkazem lidské ďábelskosti a vždycky si zapálí další cigaretu. Táta se narodil těsně před osvobozením, v květnu 1945. Jakmile se Němci vzdali, Norové babičku zavřeli do vězení, protože nenáviděli všechny norské dívky, které chodily s německými vojáky. Takových děvčat nebylo málo, ale nejhůř na tom byly ty, které měly s nějakým Němcem dítě. A přitom babička s dědečkem chodila proto, že ho měla ráda, a ne proto, že byla nacistka. Dědeček vlastně nacistou také nebyl. Než ho popadli za límec a poslali z Norska na východ, plánoval, že s babičkou utečou do Švédska. Zastavily je jen poplašné zprávy o tom, že německé dezertéry, kteří se pokoušejí dostat přes hranici, švédské pohraniční hlídky střílejí.

Lidé v Arendalu se na babičku vrhli a ostříhali ji dohola. Bili ji a kopali, přestože měla doma novorozeně. Německý voják Ludvík Messner se choval rozhodně slušněji.

S potupně holou hlavou pak babička odjela ke strýčkovi Trygvemu a tetě Ingrid do Osla. V Arendalu pro ni nebylo bezpečno. A protože byla holohlavá jako stařeček, musela mít v létě i na podzim na hlavě čepici. Její matka zůstala v Arendalu a pět let po válce se k ní dcera i s mým tátou vrátila.

Ani babička, ani táta nikdy to, co se stalo na Frolandu, neomlouvali. Jenom o trestu, který jim připadal neúměrný, pochybovali. Je tu například zajímavá otázka, do kolikáté generace je třeba podobný prohřešek trestat. Babička má samozřejmě svůj díl viny na tom, že otěhotněla, a to také nikdy nepopírala. Těžší je ale odpovědět na otázku, zda bylo správné trestat i dítě.

Dost jsem o tom přemýšlel. Táta přišel na svět následkem hříchu. Ale copak všichni lidé nedojdou ke stejnému zjištění, když budou sledovat své

kořeny až k Adamovi a Evě? Je mi jasné, že to přirovnání mírně pokulhává. V jednom případě se jednalo o jablko, ve druhém o brusinky. V jednom případě byl příčinou pokušení had, v druhém píchla duše.

Všechny matky ale stejně zjistí, že není možné si celý život vyčítat, že se jim narodilo dítě. A v žádném případě člověk nesmí svalovat vinu na dítě. Právo radovat se ze života má přece i dítě německého vojáka. Jenže v tomhle bodě jsme se s tátou trochu rozcházeli.

Táta tedy vyrůstal jako syn německého vojáka.

I když dospěli v Arendalu přestali ty německé děvky, jak jim říkali, bít, norské děti nepřestaly německé děti trápit. Děti, jak známo, poměrně rychle okoukají od dospělých každou krutost. Z toho vyplývá, že táta měl těžké dětství. Když mu bylo sedmnáct, už nemohl dál. Přestože se mu jako každému v Arendalu líbilo, nevydržel tam a nechal se najmout na loď jako plavčík. Po sedmi letech se vrátil. Mezitím se seznámil v Kristiansandu s maminkou a oba se nastěhovali do starého domu na Hisøy, kde jsem se 29. února 1972 narodil. Takže musím přirozeně i já nést část viny za to, co se tehdy stalo na Frolandu. Říká se tomu dědičný hřích.

S takovým dětstvím a po tolika letech na moři nebylo divu, že měl táta slabost pro pití. Na můj vkus trochu moc velkou. Tvrdil, že pije, aby zapomněl, ale bylo to přesně naopak. Protože když něco vypil, vždycky začal mluvit o babičce, o dědečkovi a o svém dětství německého spratka, jak na něj děti volaly. Občas se dokonce i rozbřečel. Takže myslím, že se mu po alkoholu vybavovaly vzpomínky naléhavěji.

Když mi táta na dálnici za Hamburkem poněkoliikáté převyprávěl svou životní historii, řekl:

„A pak maminka zmizela. Když jsi začal chodit do školky, pracovala nejdřív jako učitelka tance. Potom jako modelka. Občas jela do Osla, párkrát do Stockholmu a jednoho dne se domů nevrátila vůbec. Nechala jenom vzkaz, kde nám sdělila, že dostala práci v cizině a že neví, kdy se vrátí. Takové vzkazy lidé nechávají, když odjíždějí na týden nebo na dva. Ale maminka už je pryč víc než osm let.“

I tohle jsem už slyšel mnohokrát předtím, ale tentokrát táta ještě dodal:

„V naší rodině vždycky někdo chyběl, Hansi Thomasi. Vždycky se v ní někdo někam zatoulal. Počítám, že je to něco jako rodové prokletí.“

Když řekl slovo prokletí, nejdřív jsem se poděsil.

Dlouho jsem v autě přemýšlel, ale nakonec jsem došel k závěru, že má asi pravdu.

Dohromady jsme s tátou postrádali otce, dědečka, manželku a maminku. A ještě měl asi táta na mysli to, že když byla babička malá, na jejího otce spadla kláda a on zemřel. Takže i ona vyrůstala bez tatínka. Třeba právě proto měla dítě s německým vojákem, který pak odjel a pravděpodobně padl ve válce. A třeba právě proto se její syn oženil s ženou, která odjela do Athén, aby našla sama sebe.

Piková dvojka

... Bůh sedí na nebi a směje se, že v něj lidé nevěří...

Na hranicích mezi Německem a Švýcarskem jsme zastavili u podivné benzínové pumpy s jediným stojanem. Ze zeleně natřeného domku vyšel muž, který byl tak malý, že to mohl být klidně trpaslík nebo něco takového. Táta rozložil podrobnou mapu a zeptal se ho, kudy by bylo nejvýhodnější jet přes Alpy do Benátek.

Trpaslík ukazoval na mapě a odpovídal tenkým pisklavým hlasem. Mluvil jenom německy, ale táta mi přeložil, že nám ten mužíček doporučuje, abychom přenocovali ve vesnici jménem Dorf.

Po celou dobu, kdy mužík mluvil, se na mě díval, jako by v životě neviděl dítě. Myslím, že ze mě nemohl spustit oči hlavně proto, že jsme byli stejně velcí. Když už jsme se chystali nastoupit a jet, vytáhl zelené pouzdro s malou lupou.

„Vezmi si ji,“ řekl zajíkávě. (Táta mi překládal.) „Kdysi jsem ji vybrousil ze starého sklíčka, které jsem našel v žaludku zastřelené srnky.“

V Dorfu by se ti mohla hodit, namouduši ano, chlapče. Musím ti totiž říct, že jakmile jsem tě uviděl, hned mě napadlo, že budeš takovou lupu potřebovat.“

V duchu jsem si říkal, jestli náhodou není Dorf tak malá vesnička, že člověk potřebuje lupu, aby ji našel. Ale než jsem nasedl do auta, podal jsem mu ruku a poděkoval jsem za dárek. Ruku měl nejen menší než já, ale i o poznání studenější.

Táta stáhl okénko, trpaslíkovi zamával a ten oběma krátkýma rukama mávání opětoval.

„Vy jste z Arendalu, *nicht wahr?*“ řekl, když táta startoval našeho fiata.

„Přesně tak,“ řekl táta a rozjel se.

„Jak to ví, že jsme z Arendalu?“ zeptal jsem se. Táta se na mě podíval do zrcátka:

„Tos mu neřekl ty?“

„Kdepak!“

„Aha, ale já mu to taky neřekl,“ tvrdil táta.

Jenže já si byl jist, že jsem mu to neřekl, a i kdybych mu to říkal, trpaslík by tomu nerozuměl, protože neumím ani slovo německy.

„Proč myslíš, že je tak malinký?“ zeptal jsem se, když jsme vjeli na dálnici.

„Ty to nevíš?“ podivil se táta. „Je tak malý, protože je umělý. Před mnoha sty lety ho vytvořil jeden židovský kouzelník.“

Věděl jsem, že si dělá legraci, ale nedalo mi to a řekl jsem:

„Takže je mu už mnoho set let?“

„To taky nevíš?“ řekl táta. „Umělí lidé nestárnou jako my. To je jediná výhoda, kterou se mohou pyšnit. Ale je dost důležitá, protože z ní vyplývá, že nikdy neumrou.“

Vytáhl jsem lupu a zkoumal jsem, jestli táta nemá ve vlasech vši. Neobjevil jsem ani jednu, ale vzadu za krkem mu trčelo pár ohybných chlupů.

Když jsme přešli švýcarskou hranici, spatřili jsme ukazatel s odbočkou na Dorf. Zahнули jsme na úzkou silnici, která stoupala nahoru do Alp. Kromě několika typických švýcarských stavení roztroušených po okolních stráních bylo všude pusto.

Brzy se setmělo a já na zadním sedadle usnul. Právě ve chvíli, kdy jsem upadal do tvrdého spánku, jsem se s trhnutím vzbudil, protože táta zastavil.

„Kuřácká přestávka!“ řekl.

Vyšli jsme ven na čerstvý alpský vzduch. Byla už úplná tma. Nad námi viselo hvězdné nebe jako elektrická opona plná drobných žároveček, každá o mnoha tisíce wattech.

Táta se postavil k příkopu a vyčural se. Pak se ke mně vrátil, zapálil si cigaretu, ukázal na nebe a řekl:

„My jsme jen takoví drobečkové. Takové maličké figurky z lega, které se snaží dokodrcat ve starém fiatu z Arendalu do Athén. A přitom jsme jako na malém hrášku! Žijeme na tomhle malém jadýrku, a jinde existují další miliardy galaxií. Každá z nich se skládá z několika set miliard hvězd. A bůh ví, kolik je vůbec planet!“

Odklepl popel z cigarety a pokračoval:

„Ani náhodou nevěřím tomu, že jsme na světě sami, kdepak. Vesmír kypí životem. Háček je v tom, že na otázku, zda jsme sami, nikdy nemůžeme dostat žádnou odpověď. Galaxie jsou jako odlehle ostrovy bez lodního spojení.“

Na mém tátovi může člověk najít ledajakou chybu, ale rozhodně nikdo nemůže říct, že je s ním nuda. Myslím, že táta by se neměl spokojit s obyčejným zaměstnáním mazače strojů. Kdyby bylo na mně, stát by ho měl platit jako filosofa. Něco podobného ostatně sám jednou nadhodil. Máme ministerstva všeho možného, řekl tehdy, ale nemáme žádné ministerstvo filosofie. I velké státy, jak se zdá, se bez takového ministerstva obejdou.

Když už to nejspíš mám v genech, snažil jsem se občas také zasáhnout do filosofických hovorů, do kterých se táta pouštěl pokaždé, když nemluvil o mamince. Teď jsem řekl:

„I když je vesmír veliký, nemusí to znamenat, že naše planeta je jako hrášek.“

Pokřčil rameny, odhodil špačka na zem a zapálil si novou cigaretu. Když mluvil o životě a o hvězdách, v podstatě ho ani moc nezajímalo, co si myslí ostatní. Stačilo mu, že dobře ví, co si myslí sám. Místo aby odpověděl, začal odjinud:

„Odkud se berou lidé, jako jsme my, Hansi Thomasi? Přemýšlels o tom?“

Myslel jsem na to mnohokrát, ale věděl jsem, že ho vlastně ani moc nezajímá, co mu odpovím.

Proto jsem ho prostě nechal pokračovat. Znali jsme se s tátou natolik dobře, abych věděl, že takhle je to nejlepší.

„Víš, co jednou říkala babička? Říkala, že četla v bibli, že Bůh sedí na nebi a směje se, že v něj lidé nevěří.“

„A proč?“ zeptal jsem se, protože vždycky je lehčí ptát se než odpovídat.

„To máš tak,“ začal. „Pokud existuje Bůh, který nás stvořil, pak jsme nutně v jeho očích svým způsobem umělé bytosti. Učeně rozkládáme, hádáme se a pereme. Opouštíme se a jeden druhému umíráme. Chápeš? Jsme ksakru tak chytrí, že umíme vyrobit atomovou bombu a vystřelit raketu na Měsíc, ale nikdo z nás se nezeptá, odkud jsme se vzali. Jsme prostě tady, existujeme.“

„Takže Bůh se nám směje?“

„Přesně tak, mladý muži! Kdyby se totiž podařilo vyrobit umělého člověka nám a tenhle umělý člověk by začal rozdávat rozumy – o burzovních kursech nebo o koňských dostizích – a přitom by si nepoložil ani tu nejjednodušší a nejdůležitější otázku, totiž jak vznikl, srdečně bychom se mu zasmáli.“

Právě tak se teď zasmál a pak pokračoval:

„Měli bychom číst trochu víc bibli. Poté co Bůh stvořil Adama a Evu, chodil po zahradě a špehoval je. Do slova a do písmene. Číhal na ně za keři a stromy a podrobně sledoval, co dělají. Chápeš? Nedokázal z nich spustit oči, tak byl zaujat tím, co sám stvořil. A já mu to nevyčítám. Kdepak, moc dobře ho chápu.“

Zamáčkl cigaretu, a přestávka byla u konce. Napadlo mě, jaké mám vlastně štěstí, že mám možnost během cesty do Řecka zažít takových zastávek třicet nebo čtyřicet. V autě jsem vytáhl lupu od záhadného trpaslíka. Rozhodl jsem se, že ji použiji k detailnějšímu studiu přírody. Kdybych si lehl do trávy a dostatečně dlouho koukal na nějakého mravence nebo na kytku, třeba by se mi povedlo vymámit z přírody nějaké její tajemství. Mohl bych tak dát tátovi pod stromeček trochu klidu do duše.

Stoupali jsme stále výš do Alp a trvalo ještě dlouho, než jsme dojeli do Dorfu.

„Spíš, Hansi Thomasi?“ zeptal se táta za hodnou chvíli, a byl bych zřejmě v tu ránu usnul, kdyby se mě býval nezeptal.

Nechtěl jsem lhát, a tak jsem řekl ne, čímž jsem se ještě víc probudil. „Víš,“ řekl, „začínám zrovna uvažovat, jestli nás ten trpaslík netahal za nos.“

„Ty myslíš, že to nebyla pravda, že tu lupu našel v žaludku srnky?“ zamumlal jsem.

„Jsi unavený, vid'. To bude tou cestou. Proč nás posílal do téhle pustiny? Vždyť přes Alpy vede i dálnice. Posledních čtyřicet kilometrů jsem neviděl žádné stavení ani místo, kde bychom mohli přenocovat.“

Byl jsem tak utahaný, že jsem nedokázal odpovědět. Jenom mi prolétlo hlavou, že jsem určitě držitel světového rekordu v tom, jak mám rád svého otce. Kdepak, neměl by být prachobyčejným mazačem strojů. Spíš by měl dostat povolení k tomu, aby spolu s anděly na nebesích kázal o tajemství života. Táta mě už poučil, že andělé jsou mnohem moudřejší než lidé. Sice ne tak moudří jako Bůh, ale rozumějí všemu, co dokážou pochopit lidé, a nemusejí se přitom příliš namáhat s přemýšlením.

„Proč nás ksakru chtěl dostat do Dorfu?“ nedal si táta pokoj. „Uvidíš, že nás poslal do města trpaslíků.“

To byla poslední slova, která jsem před usnutím slyšel. Zdál se mi sen o městečku plném trpaslíků. Všichni byli moc hodní. Povíдали si jeden přes druhého o všem možném, ale nikdo z nich nedokázal odpovědět na otázku, kde právě jsou nebo odkud se vzali.

Mám dojem, že si vzpomínám, jak mě táta přenesl z auta do postele. Ve vzduchu jsem cítil něco, co připomínalo med. A nějaký ženský hlas říkal: „Ja, ja, mein Herr, ovšem, jistě.“

